

ÖĞRETMENLERİN AKADEMİK İYİMSERLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**DETERMINING TEACHERS' ACADEMIC OPTIMISM LEVELS****Murat DEMİRCAN¹, Emre KIZILAY², Murat ÜNVER³, Selim SELİMOĞLU⁴****Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri****Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

15.09.2022

Kabul Tarihi

15.09.2022

Anahtar KelimelerOkul,
Öğretmen,
Akademik
iyimserlik.**Özet**

Akademik iyimserlik kavramı literatürde başkalarının başarılı olabileceğine ilişkin güven ve inancı ifade etmektedir. Akademik iyimserliğin olduğu okullarda öğretmenlere ve öğrencilere daha fazla değer verilir. Bu okullarda öğretmen, öğrenci ve veliler arasındaki güven duygusu diğer okullara göre daha yüksektir. Akademik iyimserliğe sahip öğretmenler, öğrencilerin eşsiz bireyler olduğuna, fırsat verilirse tüm öğrencilerin başarılı olabileceğine, öğrencilerin ve ailelerinin kendilerine güvenmeleri gerektiğine ve öğrenci başarısı için ailelerle işbirliği yapmaları gerektiğine inanırlar. Çalışma kapsamında 280 öğretmene akademik iyimserlik ölçeği uygulanmıştır. Yapılan anket sonucunda öğretmenlerin yaş ve öğrenim durumuyla akademik iyimserlikleri arasında bir ilişki tespit edilmiştir.

Article Info**Received**

15.09.2022

Accepted

15.09.2022

KeywordsSchool,
Teacher,
Academic
optimism.**Abstract**

The concept of academic optimism refers to the confidence and belief that others can be successful in the literature. Teachers and students are valued more in schools with academic optimism. In these schools, the feeling of trust between teachers, students and parents is higher than in other schools. Teachers with academic optimism believe that students are unique individuals, that all students can be successful if given the opportunity, that students and their families need to be self-confident and that they need to collaborate with families for student success. Within the scope of the study, the academic optimism scale was applied to 280 teachers. As a result of the survey, a relationship was determined between the age and educational status of the teachers and their academic optimism.

1. GİRİŞ

Okul akademik iyimserliği; kolektif yeterlik, akademik vurgu ve okul güveninin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal yönünü içeren ortak bir yapıdır (Beard ve Hoy, 2010: 1136). Kolektif yeterlik, bir grup inancı ya da beklentisidir ve bu bilişsel boyutla ilgilidir. Okulun velilere ve öğrencilere güveni bir duygusallığın karşılığıdır. Akademik vurgu ise belirlenmiş davranışlar için okulun çaba göstermesidir (Hoy, 2015). Okulun akademik iyimserliği, öğrencilere sunulan etkili bir öğrenme ortamı, öğrencilerin ve velilerin öğrenme amaçlarına yoğunlaşmaları ve motivasyon düzeyleri, öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasının okulun temel amacı olarak algılanması ve okul üyeleri arasında kurulacak sağlıklı ilişkiler bağlamında değerlendirilebilir (Özdemir ve Kılınç, 2014: 4).

¹ Kazım Tunç İlkokulu, İstanbul, e-mail: demircanmurat57@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0028-4651 (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

² Abdurrahmangazi İlkokulu, İstanbul, e-mail: emrekzy_85@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-8558-971X

³ Yenidoğan 19 Mayıs İlkokulu, İstanbul, e-mail: murathoca1071@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-6236-5409

⁴ Hüseyin Temizel İlkokulu, İstanbul, e-mail: sselimoglu17@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3513-3853

Okul akademik iyimserliğinde, iyimserlik kavramı bireysel tutumları değil, örgütsel davranışları ifade etmektedir. Okul akademik iyimserliğinde grup normları grubun üyeleri için bazı kontrol durumları sağlar. Akademik performans için kendini adanmış bir okulda, öğrencilerin başarıları doğrultusunda çaba sarf etmeyen bir öğretmene okul örgütü, örgütün normlarıyla çeliştiği için yaptırım uygulayacaktır (Hoy, Tarter & Woolfolk Hoy, 2006: 430). Akademik önem, kolektif güven ve kolektif yeterlik öğrencilerin başarılarını arttırmada etkin olan okul özellikleridir (Hoy, 2012: 84).

Hoy ve ark (2006) göre; akademik önem, kolektif yeterlik ve kolektif güven, pozitif bir akademik çevre oluşturmak için bir araya gelen, birlikte çalışan ve “akademik iyimserlik” etiketi altında birleşen okul özellikleridir.

Okul akademik iyimserliğinin alt boyutlarından kolektif yeterlik, okuldaki öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarılarını arttırabileceklerine, onları mevcut durumlarından daha ileri düzeye çıkarabileceklerine olan ortak inancıdır. Kolektif yeterliği yüksek olan okullarda öğretmenlerin öğrencilerin başarıları için çaba harcama, oluşacak problemleri çözme ve yaptıkları işleri başarıyla sonuçlandırma eğiliminde olmaları beklenir.

1.1. Akademik İyimserlik Kavramı

Akademik iyimserlik, öğretmenlerin akademik öğrenmeye, aile ve öğrenci desteğine karşı olumlu tutumları ve öğrenci başarısını artırmak için zorluklarla yüzleşme yeteneklerine olan inançları olarak tanımlanmaktadır (Hoy, 2006). Akademik olarak iyimser öğretmenler, kendi yeterliklerinin farkındadır, öğrenciler ve velilerle güvene dayalı ilişkilere sahiptir ve akademik sonuçlara karşı olumlu tutumlara sahiptir (Hoy, 2006).

Smith ve Hoy (2007) akademik iyimserliği, öğretmen yeterliliği, güveni ve akademik stresten oluşan bir kavram olarak tanımlamış ve kavramı pozitif psikoloji ve sosyal-bilişsel kuram aracılığıyla açıklamıştır. Pozitif psikoloji, hataları düzeltmek yerine güçlü yanları belirleme anlayışına (Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000), bireylerin ve toplumların iyi oluş özelliklerini ve eğilimlerini anlamaya, bireyler için ideal ortamı incelemeye ve açıklamaya dayalı bir kavramdır. Pozitif psikoloji kapsamında, pozitif psikoloji, inançlar, davranışlar ve bu güçlü yönlerle sahip bireylerin etkililiği çerçevesinde incelenmiştir. Bireylerin iyi oluşları, başarıları, mutlulukları ve geleceğe dair umutları arasında pozitif bir ilişki olduğu öne sürülmüştür (Kurz, 2006).

Beard ve diğerleri (2010) akademik iyimserlik kavramının şekillenmesinde Seligman (1998) tarafından incelenen iyimserlik kavramının önemini de vurgulamaktadır. Seligman

(1998) çalışmasında iki önemli bulguya vurgu yapmaktadır. İyimserlik öğrenilmiş bir kavramdır ve iyimserler tutumları ve seçimleri nedeniyle daha mutlu ve daha uzun yaşarlar. İyimserlik ve umut, kişiyi zor durumlarda depresyondan koruyan, daha iyi performans ve sağlığa yol açan kavramlardır. İyimserler, kötü durumların geçici olduğuna inandıkları için kolay pes etmezler. Seligman (1998), mesleklerin insanların iyimserliğini etkilediğini savunur. Bu yaklaşıma göre bireyi makineleştiren ve düzenli olarak devam eden, sürekli dikkat gerektiren ve kazanma ya da kaybetme mantığına dayalı meslekler iyimserlik düzeyini olumsuz etkilemektedir (Yalçın, 2013).

Akademik iyimserliğin, öğretmenlerin kendilerini tanımaları, yeteneklerini anlamaları ve başarıyı oluşturan öğrenci-veli ilişkilerinde olumlu davranışlar geliştirmeleri durumu olduğu anlaşılmaktadır.

1.2. Pozitif Psikoloji ve Akademik İyimserlik

Pozitif psikolojinin temelleri, William James'in 1902'deki "sağlıklı düşünme" makalesini, Allport'un 1958'de insan karakterine yaptığı vurguyu, Maslow'un 1968'de sağlıklı bireyler üzerine çalışmasını ve Cowan'ın çocuklar ve ergenlerde dayanıklılığı içerir (Yıldız, 2011). Okul ortamında pozitif psikoloji, öğretmenlerin sınıf ortamında nasıl davrandıkları ve düşündükleri dikkate alınarak tanımlanmaktadır (Yıldız, 2011).

Öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin algılarının okul başarısını etkilediği bildirilmiştir (Truscott ve Truscott, 2004). Truscott ve Truscott'a göre, bir mesleki gelişim projesine katılan öğretmenlerin %78'i güçlü yönleri dayalı bir yaklaşım kullanılmaktadır. Pozitif psikolojiden farklı olarak bu yaklaşım, öğretmen merkezli, geleneksel öğretim yöntemlerine dayanır ve öğrencilerin olumlu özelliklerini göz ardı eder.

Geleneksel tarzdaki öğretmenler, akademik iyimserliğin tam tersini temsil eder ve öğrencileri cezalandırılması ve kontrol edilmesi gereken sorumsuz ve asi bireyler olarak görürler (Hoy, 2010). Geleneksel eğitim ve öğretim yöntemlerini kullanan bu öğretmenler, öğrencilere dış görünüşleri, aile geçmişleri ve bazı rahatsızlıkları nedeniyle ön yargılı davranma eğilimindedirler. Pozitif duygulara öncelik veren ve pozitif psikoloji yaklaşımlarını benimseyen öğretmenler, sınıfı kişilerarası ilişkileri besleyen bir bağlam olarak görürler. Bu öğretmenler öğrencilerde öz disiplin ve öz düzenleme geliştirmeye çalışırlar (Hoy, 2010).

Hoy ve ark, (2006), öğrenci başarısına elverişli bir ortam yaratmanın, öğretmenlerin velilere ve öğrencilere güven duymasıyla sağlanabileceğini belirtmektedir. Ancak Hoy ve meslektaşlarına göre, öğretmenlerin velilere ve öğrencilere güveni, akademik iyimserlik

olarak bilinen ortak bir özelliktir. Araştırmalara göre okul akademik iyimserliği; paylaşılan ortak yeterlik, öğretmen ve öğrenci güveni ve akademik stres boyutlarının okullarda ideal bir öğrenme ortamı yarattığı söylenmektedir.

Hoy (2010), "insancıl bir yönelim ve iyimserlik, öğrencilerde açıklığı, esnekliği ve anlayışı besler, öğrencinin kendi kaderini tayin etme ve başarısını artırır." Bu yapıya sahip öğretmenler, öğrencilerine güvendikleri için öğrenci merkezli sınıflarında tutarlı öğretim modelleri kullanırlar.

Öğretim modelinin öğrenci merkezli olması gerektiğine inanan bu öğretmenler aynı zamanda işbirlikçidirler ve öğretme-öğrenme sürecinde öğrencilere tamamen güvenirler. Bu öğretmenler, öğrencilerin öğrenmesini sağlamak için kendi yeteneklerine de güvenmelidir. Bu nedenle, öğrenci merkezli öğretmenler, öğretme yetenekleri ve öğrencilerin öğrenmesi konusunda iyimser olmalıdır.

Seligman (2002), pozitif psikolojiyi örtmeceli felsefe ile ilişkilendirir. Evdemonizm, insan davranışının mutlu olma arzusuna dayandığını iddia eden felsefi bir harekettir. Bu teoriye göre mutluluk, kendinizi tanımak ve bu bilgiye dayanarak hayatınızı akıllıca planlamaktır. Bu planlamanın nasıl yapılması gerektiğini inceleyen pozitif psikoloji ise çeşitli araştırmacılar tarafından tanımlanmaktadır (Yıldız, 2011).

Seligman ve Csikszentmihalyi'ye (2000) göre pozitif psikolojinin bireysel ve grup olmak üzere iki düzeyi vardır. Kişisel düzey öznel yaşantıların iyi oluş, memnuniyet, doyum (geçmişte), refah, mutluluk (şu anda), umut ve iyimserlik (gelecekte) şeklinde değerlendirilmesidir. Kişisel düzeydeki olumlu bireysel özellikler; sebatkâr, merhametli, yaratıcı, ileri görüşlü oluş, sevebilme, görevin bilincinde olma, medeni cesaretin yüksek, kişiler arası ilişki becerileri ve estetik duyarlılığın fazla olmasıdır. Grup düzeyi ise özgeci davranma, sorumluluk alma, nezaket, ılımlı ve hoşgörülü olma ve iş ahlakı gibi daha iyi yurttaşlar olmayı sağlayan toplumsal erdem ve geleneklerdir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmadaki değişkenlerden biri olan akademik iyimserlik literatürde yeni ortaya çıkan bir kavramdır. Bu çalışmada, öğretmen akademik iyimserliği ile ilgili bir ölçek geliştirilmiştir. Walfolk Hoy, Hoy ve Kurtz (2008) tarafından geliştirilen ölçek dışında literatürde öğretmenlerin akademik iyimserliğine ilişkin başka ölçeklerin bulunmaması da bu çalışmanın önemini artıran bir diğer nedendir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmada öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleriyle demografik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığının tespiti amaç edinilmiştir.

1.5. Problem Cümlesi

Öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleriyle demografik özellikleriyle arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Akademik iyimserlik yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Akademik iyimserlik cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Akademik iyimserlik medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Akademik iyimserlik öğrenim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Akademik iyimserlik çalışılan okulda görev yapma süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Akademik iyimserlik mesleki kıdem süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmalar, genel tarama örnekleminde yer alan çeşitli nicel araştırma türlerinden biri olan ilişkisel tarama tasarımında yürütülmüştür. Araştırmada bu desen, çok ögeli evren hakkında genel kararlar almak ve değişkenler arasındaki ilişkileri analiz etmek ve alt gruplar içindeki ilişkilerin nasıl değiştiğini belirlemek için kullanıldığı için kullanılmıştır. Keşfedici tasarımlar, insanların fikirlerini, inançlarını, tutumlarını ve eylemlerini belirlemek gerektiğinde tercih edilen araştırma desenleridir (Christensen ve ark, 2015).

Çalışmada İstanbul ili, Maltepe, Pendik ve Sancaktepe ilçelerinde görevli 280 öğretmen üzerinde Akademik İyimserlik Ölçeği kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 - 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili, Maltepe, Pendik ve Sancaktepe ilçelerindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 280 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek	f	%
	f	f	f	%
	163	117	280	100

Tablo 1 incelendiğinde 163 kadın katılımcı, 117 erkek katılımcı olmak üzere toplam 280 kişilik çalışma grubunun olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Akademik İyimserlik Ölçeği: Araştırmacılar tarafından geliştirilen Akademik İyimserlik Ölçeği beş alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci alt boyut “Özyeterlik”; ikinci alt boyut “Öğrencilere Güven”; üçüncü alt boyut “Yöneticilere Güven”; dördüncü alt boyut “Velilere Güven” ve beşinci alt boyut “Akademik Vurgu” olarak adlandırılmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde 31’i ölçek maddelerinin yazılması, 404’ü de verilerin toplanması aşamasında toplam 435 sınıf öğretmeni ile çalışılmıştır. Ölçek maddelerinin faktör yük değerleri .60 ile .78 arasında değişmektedir. Faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkı %58,56’dır. Ölçeğin güvenirliğini belirlemek için yapılan iç tutarlılık analizinde Cronbach (α) katsayısı .84 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir. Ölçek beşli likert tipinde (Hiçbir zaman (1), Nadiren (2), Ara sıra (3), Sık sık (4), Her zaman (5) düzenlenmiştir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu Google Form aracılığıyla okul müdürlerine ulaştırılmış ve yanıtlar elektronik olarak alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak ölçek soruları T-testi ve Anova testiyle sonuca ulaştırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Akademik iyimserliğin yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Akademik İyimserliğin Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	t	p
Özyeterlilik	25-35	64	4,2344	,52063	5,333	,005
	36-45	133	4,2535	,38025		
	46-60	83	4,4303	,42828		
Velilere Güven	25-35	64	3,9000	,55891	4,224	,016
	36-45	133	3,9549	,49397		
	46-60	83	4,1205	,45257		
Öğrencilere Güven	25-35	64	3,6629	,49967	2,760	,065
	36-45	133	3,6617	,47656		
	46-60	83	3,8141	,51832		
Yöneticilere Güven	25-35	64	3,9821	,54917	,326	,722
	36-45	133	3,9377	,53260		
	46-60	83	3,9966	,59111		
Akademik Vurgu	25-35	64	3,9271	,62352	,699	,498
	36-45	133	3,9248	,55523		
	46-60	83	4,0141	,55717		

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortalama puanlara bakıldığında 46-60 yaş arasının ortalaması daha yüksektir.

Analiz sonuçlarına göre velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Akademik iyimserliğin cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Akademik İyimserliğin Cinsiyet Bakımından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Özyeterlilik	Kadın	163	4,2805	,44413	-,953	,859
	Erkek	117	4,3309	,42596		
Velilere Güven	Kadın	163	3,9620	,50506	-1,156	,706
	Erkek	117	4,0325	,50100		

Öğrencilere Güven	Kadın	163	3,6933	,45042	-,551	,077
	Erkek	117	3,7265	,55821		
Yöneticilere Güven	Kadın	163	3,9535	,53872	-,419	,416
	Erkek	117	3,9817	,57405		
Akademik Vurgu	Kadın	163	3,9008	,58638	-1,768	,398
	Erkek	117	4,0228	,54444		

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Akademik iyimserliğin medeni durum bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Akademik İyimserliğin Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Özyeterlilik	Bekar	76	4,3083	,44019	,157	,310
	Evli	204	4,2990	,43627		
Velilere Güven	Bekar	76	3,9474	,54784	-,893	,036
	Evli	204	4,0078	,48661		
Öğrencilere Güven	Bekar	76	3,6917	,52323	-,316	,601
	Evli	204	3,7129	,48894		
Yöneticilere Güven	Bekar	76	3,9962	,53042	,571	,540
	Evli	204	3,9538	,56191		
Akademik Vurgu	Bekar	76	3,9627	,59604	,195	,742
	Evli	204	3,9477	,56343		

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Akademik iyimserliğin öğrenim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Akademik İyimserliğin Öğrenim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Öğrenim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Özyeterlilik	Lisans	205	4,3073	,40484	,366	,127
	Yüksek Lisans	75	4,2857	,51615		
Velilere Güven	Lisans	205	4,0078	,46054	,899	,003
	Yüksek Lisans	75	3,9467	,60746		
Öğrencilere Güven	Lisans	205	3,7261	,44389	1,056	,005
	Yüksek Lisans	75	3,6552	,62185		
Yöneticilere Güven	Lisans	205	4,0049	,50515	1,990	,007
	Yüksek Lisans	75	3,8571	,65802		
Akademik Vurgu	Lisans	205	3,9732	,52468	1,035	,005
	Yüksek Lisans	75	3,8933	,68370		

Analiz sonuçlarına göre velilere güven puanının öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0,05$). Ortalama puanlara göre lisans mezunlarının puanları daha yüksektir.

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > 0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Akademik iyimserliğin çalışılan okulda görev yapma farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Akademik İyimserliğin Çalışılan Okulda Görev Yapma Süresi Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Özyeterlilik	1-5 yıl	153	4,3100	,41740	1,524	,209
	6-10 yıl	69	4,2298	,48952		
	11-20 yıl	49	4,3353	,41808		
	21 yıl ve üzeri	9	4,5238	,37796		
Velilere Güven	1-5 yıl	153	3,9725	,50786	1,698	,168
	6-10 yıl	69	3,9739	,53568		
	11-20 yıl	49	4,0082	,43772		
	21 yıl ve üzeri	9	4,3556	,44472		

Öğrencilere Güven	1-5 yıl	153	3,6984	,50549	,961	,412
	6-10 yıl	69	3,6957	,51793		
	11-20 yıl	49	3,6997	,44535		
	21 yıl ve üzeri	9	3,9841	,47080		
Yöneticilere Güven	1-5 yıl	153	3,9972	,52731	1,495	,216
	6-10 yıl	69	3,8447	,63593		
	11-20 yıl	49	4,0262	,47351		
	21 yıl ve üzeri	9	4,0159	,65249		
Akademik Vurgu	1-5 yıl	153	3,9869	,58162	1,951	,122
	6-10 yıl	69	3,8502	,56674		
	11-20 yıl	49	3,9252	,53474		
	21 yıl ve üzeri	9	4,2778	,52705		

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Akademik iyimserliğin mesleki kıdem süresi bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Akademik İyimserliğin Mesleki Kıdem Bakımından İncelenmesi

	Mesleki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Özyeterlilik	1-5 yıl	30	4,3000	,43968	4,200	,006
	6-10 yıl	39	4,1099	,55081		
	11-20 yıl	100	4,2800	,37215		
	21 yıl ve üzeri	111	4,3887	,42648		
Velilere Güven	1-5 yıl	30	3,9333	,46781	3,702	,012
	6-10 yıl	39	3,7846	,61795		
	11-20 yıl	100	3,9860	,48011		
	21 yıl ve üzeri	111	4,0847	,47063		
Öğrencilere Güven	1-5 yıl	30	3,6714	,46730	1,249	,292
	6-10 yıl	39	3,5971	,55316		
	11-20 yıl	100	3,6943	,45990		
	21 yıl ve üzeri	111	3,7671	,51577		

Yöneticilere Güven	1-5 yıl	30	4,0619	,53014	,456	,714
	6-10 yıl	39	3,9341	,59342		
	11-20 yıl	100	3,9357	,51583		
	21 yıl ve üzeri	111	3,9768	,57998		
Akademik Vurgu	1-5 yıl	30	4,1222	,59521	1,861	,136
	6-10 yıl	39	3,8120	,56736		
	11-20 yıl	100	3,9233	,54352		
	21 yıl ve üzeri	111	3,9805	,58419		

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Akademik iyimserliğe sahip olan öğretmenlerin sahip oldukları bazı birikimler bulunmaktadır. Bunlardan ilki başarının ve ona olan inancın oldukça büyük önem taşıdığıdır. O halde öğrencilerin ulaşmak istedikleri bilgiye sahip olmaları ve öğretmenlerin de öğrencilere her konuda yardımcı olacak donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Ailelerin bu işbirlikçi sürece dahil olması ve karşılıklı güven duygusunun olması gerektiği ilkelerine dayanmaktadır. Bu ilkelere inanan bir öğretmenin akademik iyimserliğe de inandığı söylenir. Ayrıca bu inanca sahip bir öğretmenin kendisini farklı bir akademik anlamda ifade edebileceğine dair bir inanç vardır. Bu inançla kendini tanıyan bir öğretmen, tüm ilişkilerinde güvene dayalı olacak ve yeterlilik-güven ilişkisine akademik önem vererek kendini geliştirmeye çabalayacaktır. Çalışma kapsamında 280 öğretmen üzerinde yapılan anket sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara bakıldığında 46-60 yaş arasının ortalaması daha yüksektir. Yıldırım ve Yılmaz da (2017) çalışmasında akademik iyimserlikle yaş arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

Analiz sonuçlarına göre özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Araştırmanın sonucundan farklı olarak Çağlar'ın (2014) okul akademik iyimserliği üzerine yaptığı çalışmasında özyeterlilik ve güven alt boyutlarında kadın öğretmenlerin puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Çoban ve Demirtaş (2011) çalışmalarında kadın öğretmenlerin özyeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğu, erkek öğretmenlerin de veli ve öğrencilere olan güven duygularının ve akademik iyimserliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

Analiz sonuçlarına göre velilere güven puanının öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre lisans mezunlarının puanları daha yüksektir. Özyeterlilik, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

Özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Özyeterlilik, velilere güven, öğrencilere güven, yöneticilere güven, akademik vurgu puanının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Çağlar'ın (2014) çalışmalarında da kıdem yılıyla akademik iyimserlik arasında bir ilişki tespit edilmemiştir.

4.1. Öneriler

Çalışmada öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeyleri üzerine anket uygulaması yapılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda yalnızca öğretmenler değil okul yöneticilerine de uygulama yapılabilir.

Öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerinin artması için okul içinde çeşitli aktiviteler yapılabilir.

Çalışma İstanbul ili ile sınırlıdır. Araştırma kapsamında farklı iller de değerlendirilirse il bazında kıyaslama yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Beard, K. S. ve Hoy, W. K. (2010). The nature, meaning, and measure of teacher flow in elementary schools: a test of rival hypotheses. *Educational Administration Quarterly*, 46 (3), 426–458.
- Beard, K. S., Hoy, W. K. Ve Woolfolk Hoy, A. (2010). *Academic optimism of individual teachers: confirming a new construct*. Working Paper, Ohio State University.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B. ve Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz*. Ahmet Apay (çev.). Ankara: Anı.
- Çağlar, Ç. (2014). Okulların akademik iyimserlik düzeyleri ile değişime açıklık düzeyleri arasındaki ilişki. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 7 (1), 94-113.
- Çoban, D. ve Demirtaş, H. (2011). Okulların akademik iyimserlik düzeyi ile öğretmenlerin örgütsel bağlılığı arasındaki ilişki. *Educational Administration: Theory and Practice*, 17 (3), 317-348.
- Hoy, W. K., Tarter, C. J. & Woolfolk Hoy, A. (2006). Academic optimism of schools: A force for student achievement. *American Educational Research Journal*, 43 (3), 425-446.
- Hoy, W. (2012). School characteristics that make a difference for the achievement of all students: A 40-year odyssey. *Journal of Educational Administration*, 50 (1), 76-98.
- Hoy, W. K. (2015). Academic optimism of schools. Retrieved January 10, 2015,
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları
- Kurz, N. M. (2006). *The relationship between teacher's sense of academic optimism and commitment to the profession*. Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in the Graduate School of the Ohio State University
- Özdemir, S. ve Kılınç, A. Ç. (2014). Bürokratik okul yapısı ile öğretmenlerin akademik iyimserlikleri arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 10 (1). 1-23.
- Seligman, M. E. P. (1998). Positive social science. *APA Monitor*, 29(4), 2-5.
- Seligman, M. E. P. (2002). Positive psychology, positive prevention, and positive therapy. In C. R. Snyder and S. J. Lopez (Eds.), *Handbook of positive psychology* (pp. 3-9). New York: Oxford.
- Seligman, M. E. P., ve Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55, 5-14.
- Smith, P.A. ve Hoy, W.K. (2007). Academic optimism and student achievement in urban elementary schools. *Journal of Educational Administration*, 45 (5), 556-568.
- Truscott, S.D. ve Truscott, D.M. (2004). A professional development model for the positive practice of school-based reading consultation. *Psychology in The Schools*, 41
- Woolfolk Hoy, A., Hoy, W. K. & Kurz, N. M. (2008). Teacher's academic optimism: the development and test of a new construct. *Teaching And Teacher Education*, 24 (4), 821-835
- Yalçın, S. (2013). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile stres, psikolojik dayanıklılık ve akademik iyimserlik arasındaki ilişki*. (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara

Yıldırım, A. ve Yılmaz, E. (2017). Öğretmenlerin akademik iyimserlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14 (2), 1215-1224.

Yıldız, G. (2011). *Akademik iyimserlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanabilirliğinin incelenmesi*. (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.